

Autorky: Alexandra Khodlová, Zuzana Janoušková

Školní pomůcky

Výukový materiál vznikl v rámci pracovní skupiny s pedagožkami z prvního stupně. Cílem bylo vytvořit takové materiály, které by umožnily začlenit výuku žáků s odlišným mateřským jazykem do běžné výuky ve třídách.

Materiál můžete používat od 2. třídy. Obsahuje základní slovní zásobu a jazykové učivo ke komunikačnímu okruhu ze školního prostředí - školní pomůcky. Je vhodný jako odrazový můstek do začátků.

Můžete použít

- pro práci s žáky ve 2.–4. třídě, kde jsou čeští žáci spolu s žáky s OMJ
- pro samostatnou práci s žáky s OMJ, jakéhokoli věku
- pro práci se skupinou žáků s OMJ (při doučování, v jazykovém kurzu)

Materiál obsahuje obrázkový slovníček, komunikační situaci (rozhovor) a cvičení na upevnění gramatiky a slovní zásoby. Celý materiál obsahuje slovní zásobu uvedenou v obrázkovém slovníčku, a proto mohou žáci pracovat i samostatně. Karty ze slovníčku se slovní zásobou se dají podle potřeby použít na jakékoli jazykové učivo pro české žáky i žáky s OMJ.

Materiály vznikly v rámci pracovní skupiny v organizaci META, o. p. s., z diskusí a spolupráce mezi učitelkami na ZŠ, lektorkami češtiny pro cizince a pedagogickými pracovníky z METY. Vytvořily je paní učitelky z 1. stupně pro své žáky a ve svých třídách je používaly. Úspěšně vyzkoušená je práce s nimi i v kurzech češtiny pro cizince, které pořádá META, o. p. s.

Obsahový cíl:

- Žák vyjmenuje a pojmenuje školní pomůcky.
- Žák vyhledá v textu klíčová slova a informace a doplní text, odpoví na otázku.
- Žák popíše obrázek, vybarví podle zadání.
- Žák vyluští křížovku, osmisměrku.
- Žák spojí větu s obrázkem dle významu.

Jazykový cíl:

- Žák pojmenuje a zapisuje nová slova a spojí je s obrázkem (významem).
- Žák použije slovo (školní pomůcku) ve větě (školní instrukci).
- Žák k sobě přiřadí slovo napsané malým tiskacím písmem, velkým tiskacím a vázaným písmem.
- Žák ze slabik složí slova, rozlišuje slova dvojslabičná, trojslabičná a čtyřslabičná.
- Žák rozlišuje měkké a tvrdé hlásky, do známých slov doplňuje *i, í, y, ý*.
- Žák do známých slov doplňuje *u, ú, ů* a další písmena.
- Žák do slov doplňuje diakritiku.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Autorky: Alexandra Khodlová, Zuzana Janoušková

Slovní zásoba:

školní pomůcky, kniha, sešit, pero, tužka, pastelka, nůžky, lepidlo, taška, propiska, papír, blok, pravítko, trojúhelník, guma, fixa, ořezávátko, štětec, penál, přezůvky, svačina, úkol, učebnice, notýsek, slovníček; dvojslabičné slovo, tříslabičné slovo, čtyřslabičné slovo, tvrdé Y, měkké I, Ú s čárkou, Ů s kroužkem, čárka, kroužek, háček

Jazykové struktury:

To je/jsou ..., Paní učitelko, omlouvám se, nemám/zapomněl/a jsem ..., Na lavici je/jsou ..., Tady je/jsou ...; Zavřete knihy. Přepište do sešitu. Piš perem. Nakresli tužkou. Vybarvi pastelkou. Máš nůžky? Máš lepidlo? Uklid' do tašky. Piš propiskou. Napiš to na papír. Namaluj do bloku. Narýsuj podle pravítka. Použij trojúhelník. Půjč mi, prosím, gumu. Podtrhni fixou. Půjč mi, prosím, ořezávátko. Maluj štětcem. Uklid' do penálu. Vezmi si přezůvky. Sněz si svačinu. Napiš úkol. Otevři si učebnici. Podej mi notýsek. Zapiš do slovníčku.;
Po ... se píše tvrdé Y / měkké I.

Metodické doporučení k práci s materiálem (jak pracovat s tabulkami, obrázkovým slovníčkem)

- lze vybarvovat (žáci), zvýrazňovat koncovky a jiné gramatické kategorie (předem učitel nebo žáci v průběhu)
- žáci si tabulky ponechají jako osobní složku, která jim zůstává

Rozstříhat na čtverečky a

- spojovat
- hrát pexeso
- fráze přiřazovat k obrázkům
- chňapačka (se slovy i s frázemi)
- chodička, chumelenice, vyměňovačka (viz Univerzální aktivity)
- ala kvarteto (vytváření nějaké skupiny)
- skládání do skupin podle gramatické charakteristiky (zda se mění nebo nemění konec slova ve frázi – čili je-li slovo v jiném pádě než prvním)
- skládání do skupin podle věcné souvislosti (ovoce, předměty, místnosti... + co patří do penálu...)
- třídění podle počtu slabik
- třídění podle písmene na začátku slova (tvrdé, měkké, obojetné, podle abecedy)

Odstřihnout sloupec a

- doplňovat sloupec
- procvičovat psací písmo

Používat jako slovník

Používat k práci s frázemi, větami

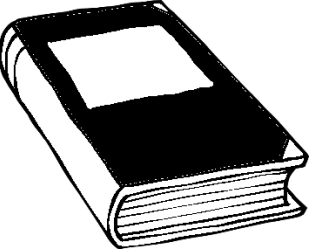
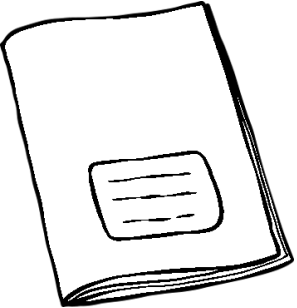
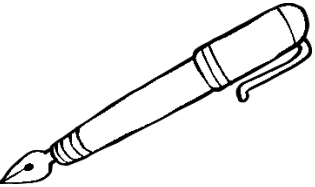
- práce s rozstříhanou tabulkou
- tvorba dalších frází
- vyprávění

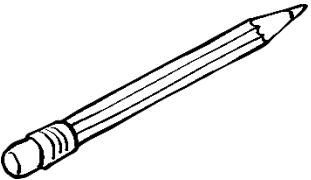
Čtení, dramatizace

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

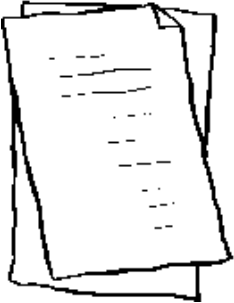
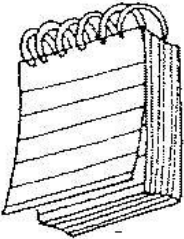
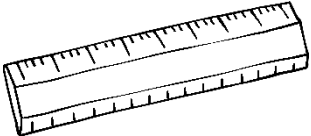

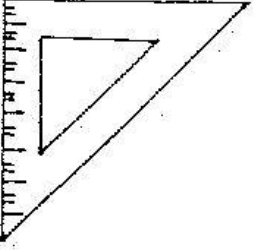
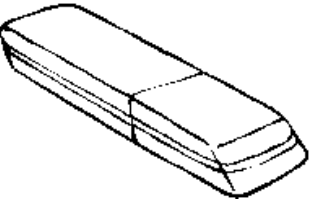
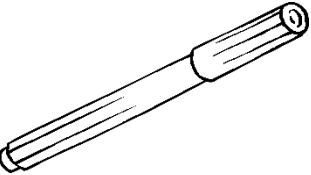
ŠKOLNÍ POMŮCKY

obrázek	tiskace malé	TISKACE VELKÉ	<i>psace</i>	fráze/pokyn
	<p>kniha</p>	<p>KNIHA</p>	<p><i>kniha</i></p>	<p>Zavřete knihy.</p>
	<p>sešit</p>	<p>SEŠIT</p>	<p><i>sešit</i></p>	<p>Přepište do sešitu.</p>
	<p>pero</p>	<p>PERO</p>	<p><i>pero</i></p>	<p>Piš perem.</p>

	<p>tužka</p>	<p>TUŽKA</p>	<p><i>tužka</i></p>	<p>Nakresli tužkou.</p>
	<p>pastelka</p>	<p>PASTELKA</p>	<p><i>pastelka</i></p>	<p>Vybarvi pastelkou.</p>
	<p>nůžky</p>	<p>NŮŽKY</p>	<p><i>nůžky</i></p>	<p>Máš nůžky?</p>

	<p>lepidlo</p>	<p>LEPIDLO</p>	<p><i>lepidlo</i></p>	<p>Máš lepidlo?</p>
	<p>taška</p>	<p>TAŠKA</p>	<p><i>taška</i></p>	<p>Uklid' do tašky.</p>
	<p>propiska</p>	<p>PROPISKA</p>	<p><i>propiska</i></p>	<p>Piš propiskou.</p>

	<p>papír</p>	<p>PAPÍR</p>	<p><i>papír</i></p>	<p>Napiš to na papír.</p>
	<p>blok</p>	<p>BLOK</p>	<p><i>blok</i></p>	<p>Namaluj do bloku.</p>
	<p>pravítko</p>	<p>PRAVÍTKO</p>	<p><i>pravítko</i></p>	<p>Narýsuj podle pravítka.</p>

	<p>trojúhelník</p>	<p>TROJÚHELNÍK</p>	<p><i>trojúhelník</i></p>	<p>Použij trojúhelník.</p>
	<p>guma</p>	<p>GUMA</p>	<p><i>guma</i></p>	<p>Půjč mi, prosím, gum<u>u</u>.</p>
	<p>fixa</p>	<p>FIXA</p>	<p><i>fixa</i></p>	<p>Podtrhni fix<u>ou</u>.</p>

	ořezávátko	OŘEZÁVÁTKO	<i>ořezávátko</i>	Půjč mi, prosím, ořezávátko.
	štětec	ŠTĚTEC	<i>štětec</i>	Maluj štětce<u>m</u>.
	penál	PENÁL	<i>penál</i>	Uklid' do pená<u>l</u>.

	přezůvky	PŘEZŮVKY	<i>přezůvky</i>	Vezmi si přezůvky.
	svačina	SVAČINA	<i>svačina</i>	Sněz si svačinu.
	úkol	ÚKOL	<i>úkol</i>	Napiš úkol.

	<p>učebnice</p>	<p>UČEBNICE</p>	<p><i>učebnice</i></p>	<p>Otevři si učebnici.</p>
	<p>notýsek</p>	<p>NOTÝSEK</p>	<p><i>notýsek</i></p>	<p>Podej mi notýsek.</p>
	<p>slovníček</p>	<p>SLOVNÍČEK</p>	<p><i>slovníček</i></p>	<p>Zapiš do slovníčku.</p>

ŠKOLNÍ POMŮCKY**1. Čti:**

Paní učitelka: Dobrý den, děti. Připravte si na lavici pomůcky – vyndejte si **z tašky penál, učebnici, sešity a notýsek.**

Jirka: Paní učitelko, omlouvám se, nemám **sešit.**

Paní učitelka: Tak, Jirko, piš **na papír.** Vytrhni ho **z bloku.**

Lucie: Paní učitelko, omlouvám se, zapoměla jsem domácí **úkol.**

Paní učitelka: Lucie, zapiš si **do notýsku,** že jsi zapoměla úkol.

Jáchym: Já mám nové **pastelky.**

Paní učitelka: To je dobře, dnes budeme potřebovat **pastelky, nůžky a lepidlo.**

Šimon: Paní učitelko, já mám moc dobrou **svačinu.**

Paní učitelka: Dobře Šimone, ale nejdřív se budeme učit a o přestávce svačit. Otevřete si **učebnici** na straně 23 a napište **tužkou** cvičení 4.

2. Doplň podle textu:

Děti si mají připravit učebnici, sešity, notýsek a

Jirka nemá

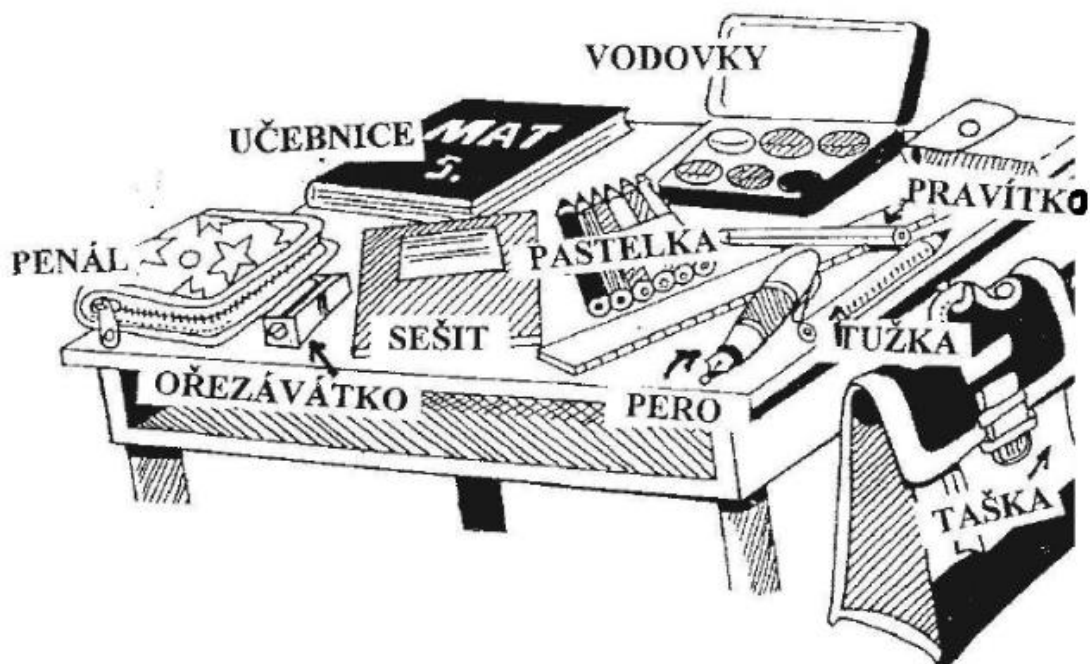
Jirka bude psát na

Lucie nemá domácí

Jáchym má nové

Děti si otevřou učebnici a budou psát cvičení 4 na straně

3. Napiš podle obrázku, co je na lavici:

Na lavici je

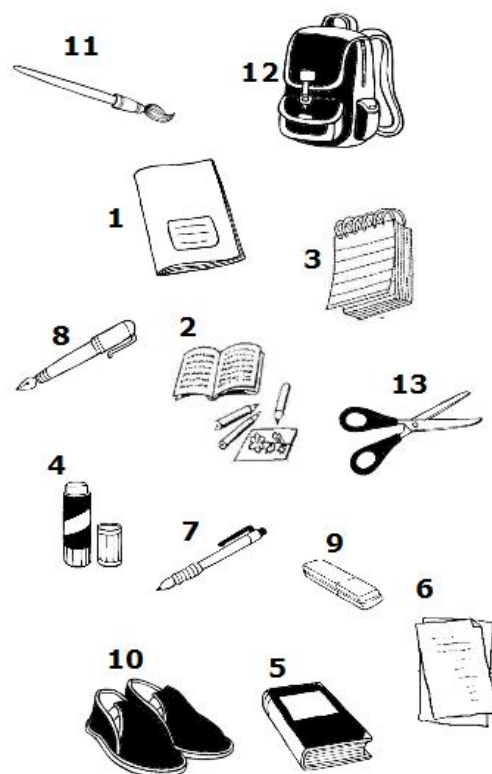
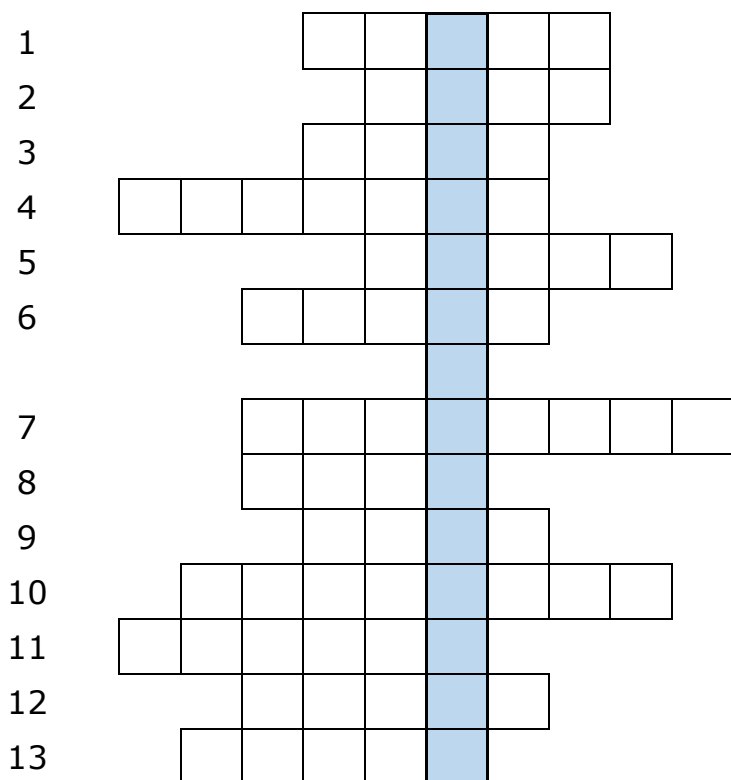
.....

Na lavici jsou

4. Vybarvi:

modrý penál, zelený sešit, červené pero, žluté pravítko, fialová taška,
oranžové ořezávátko, šedá tužka, barevné pastelky

5. Napiš slova do křížovky:

6. Najdi slova a každé vybarvi jinou pastelkou:

dvojslabičná:

trojslabičná a čtyřslabičná:

KNI	KY
PE	ŠIT
SE	RO
TUŽ	HA
NŮŽ	KA
TAŠ	KA
PA	MA
GU	PÍR
FI	KOL
Ú	XA

PRO	ČI	KA	CE
PRA	PIS	KY	NÍK
TROJ	VÍT	KO	
PŘE	PID	HEL	
LE	Ú	NA	
SVA	ZŮV	LO	
U	NÍ	NI	
NO	ČEB	SEK	
SLOV	TEL	ČEK	
PAS	TÝ	KA	

7. Zkus najít 24 slov. Napiš je:

L	S	V	A	Č	I	N	A	A	B	C	Č	D	E
F	E	G	K	H	P	U	Č	E	B	N	I	C	E
CH	K	P	N	I	E	P	A	S	T	E	L	K	A
S	E	Š	I	T	N	P	J	G	U	M	A	K	T
O	Č	L	H	D	Á	E	N	Ů	Ž	K	Y	M	R
Ř	Í	N	A	Ň	L	R	O	P	K	Q	R	Ř	O
E	N	N	S	Ú	K	O	L	Š	A	Y	T	Ť	J
Z	V	O	U	F	I	X	A	K	Z	K	Ž	A	Ú
Á	O	T	A	Š	K	A	S	B	C	V	Č	D	H
V	L	Ý	Ď	B	E	I	F	G	H	Ů	CH	I	E
Á	S	S	J	L	P	A	P	Í	R	Z	K	K	L
T	M	E	N	O	Ň	Š	T	Ě	T	E	C	O	N
K	P	K	R	K	Q	R	Ř	S	Š	Ř	T	Ť	Í
O	U	P	R	A	V	Í	T	K	O	P	V	W	K

- 1 nižky _____ 13 _____
- 2 _____ 14 _____
- 3 _____ 15 _____
- 4 _____ 16 _____
- 5 _____ 17 _____
- 6 _____ 18 _____
- 7 _____ 19 _____
- 8 _____ 20 _____
- 9 _____ 21 _____
- 10 _____ 22 _____
- 11 _____ 23 _____
- 12 _____ 24 _____

HY, CHY, KY, RY, DY, TY, NY – tam se píše tvrdé Y
 ŽI, ŠI, ČI, ŘI, CI, JI, DI, TI, NI – tam se píše měkké I

**8. Doplň I nebo Y a k obrázkům napiš jména dětí.
 Nezapomeň – vlastní jména začínají velkým písmenem!**

J__Ř__NA MÁ BLOK.

J__NDŘ__CH MÁ PRAVÍTKO.

OLDŘ__CH MÁ KN__H__.

JÁCH__M MÁ SEŠ__T.

LUC__E MÁ NŮŽK__.

H__NEK MÁ SVAČ__NU.

KATEŘ__NA MÁ UČEBN__C__.

KR__ŠTOF MÁ NOTÝSEK.

J__TKA MÁ PAPIR__.

Š__MON MÁ ŠTĚTEC.

Jiřina

9. Doplň i, í nebo y, ý:

červen__ penál

pěkné přezůvk__

modré prop__sk__

ořezané tužk__

not__sek

pohádková kn__ha

barevné pastelk__

těžk__ úkol

seš__t na češt__nu

č__sté papír__

zaj__mavá učebn__ce

těžké tašk__

ostré nůžk__

slovn__ček

popsaný pap__r

U = krátká slabika nebo **ou**

Ú = dlouhá slabika, **ú** je na začátku slova (**úkol**)

Ů = dlouhá slabika, **ů** je uprostřed (**nůžky**) nebo na konci slova (**pět bloků**)

!!! **trojúhelník** je složené slovo (**troj + úhelník**) ⇒ píšeme **ú** !!!

10. Doplně u nebo ú nebo ů:

Napiš ___kol.

Jana kreslí do blok__.

Vezmi si přez__vky.

Pavel nemá troj__helník ani g__m__.

Otevři si ___čebnici.

Mám moc dobro__svačin__.

Petr si ořezává t__žky.

Píš__ __kol do sešit__.

P__jč mi, prosím, n__žky.

V blok__ mám hodně papír__.

__klid' si tašk__.

Máš v penál__červeno__pastelk__?

Máš modro__propisk__?

Jitka mal__je zeleno__fixo__.

11. Doplně čárky ´, háčky ˇ a kroužky ˚:

STETEC

TUZKA

PREZUVKY

NUZKY

SVACINA

TASKA

UKOL

PAPIR

UCEBNICE

PRAVITKO

NOTYSEK

TROJUHELNIK

SLOVNICEK

OREZAVATKO

SESIT

PENAL

13. Doplň správná písmena do slov. Ke kterému obrázku se věta hodí?

1. MALOVALI JSME ŠTĚ__CEM A VODO__KAMI.

2. V ŠA__NĚ SI SUNDAVÁME KABÁ__ A OBUJEME SI PŘEZŮ__KY.

3. NA SVAČINU MÁM CHLÉ__ NEBO ROHLÍ__.

4. NA KAŽDÝ ŠKOLNÍ PŘEDMĚ__ MÁME SEŠI__ A UČE__NICI.

5. NAPIŠ SI DO NOTÝ__KU, CO MÁŠ ZA ÚKOL.

6. VE SLO__NÍČKU MÁME MNOHO NOVÝCH SLO__.

7. MÁME DOMA HODNĚ KNI__.

8. ZAPOMNĚL JSEM SI SEŠI__.

9. KDYŽ NEMÁM PERO, PÍŠU TU__KOU NEBO PROPI__KOU.

10. BEZ PASTELE__ NEMŮŽU MALOVAT.

11. POTŘEBUJU OSTRÉ NŮ__KY.

12. PŮJČÍŠ MI, PROSÍM, LEPI__LO?

13. MÁM MOC TĚ__KOU ŠKOLNÍ TA__KU.

14. NEPÍŠE MI MODRÁ PROPI__KA.

15. MÁM V TA__CE I BLO__ NA MALOVÁNÍ.

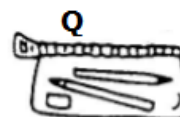
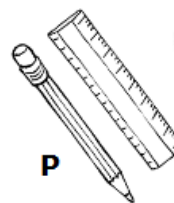
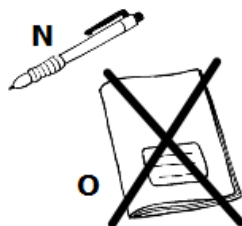
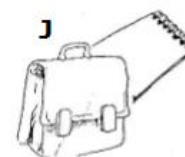
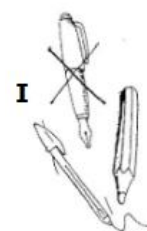
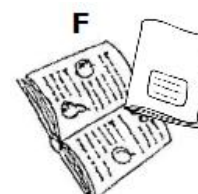
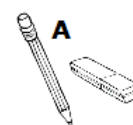
16. NA GEOMETRII POTŘEBUJU TVRDOU TU__KU A PRAVÍ__KO.

17. POUŽÍVÁM TU__KU S GUMOU.

18. ČÁSTI VĚ__ PODTRHÁVÁM FI__OU.

19. PŮJČÍŠ MI, PROSÍM, OŘEZÁVÁ__KO?

20. MÁM V PENÁLE JEN OŘEZANÉ TU__KY.

Zdroje obrázků:

Autoři obrázků: Vojtěch Šeda, © META, o. p. s.; Alexandra Khodlová

Autor piktogramů: Sergio Palao, ARASAAC (<http://arasaac.org>), CC (BY-NC-SA)

Učebnice:

Early Bird - výukový program angličtiny pro 1. stupeň ZŠ. Ilustrace Marlit Peikert.

ISBN 80-902983-9-7 (Nákup předloh ke kopírování opravňuje majitele k pořizování fotokopíí, termokopíí i přetiskování pro výukové účely.)